

Vlaams
Parlement

stuk **1997** (2012-2013) – Nr. 1
ingediend op 17 april 2013 (2012-2013)

Voorstel van decreet

van de dames Kathleen Deckx, Kathleen Helsen,
Vera Celis en Fatma Pehlivan
en de heren Jan Durnez, Kris Van Dijck en Peter Van Rompuy

houdende maatregelen met betrekking tot
wijzigingen aan de studieomvang
van opleidingen in het hoger onderwijs

TOELICHTING

1. Algemeen

Met het decreet van 8 mei 2009 betreffende het onderwijs XIX werd een procedure vastgelegd om de studieomvang van opleidingen aan te passen. Sinds de hervormingen van het hoger onderwijs ter uitvoering van de Bolognaverklaring waren de structuur en de studieomvang van de opleidingen aan de instellingen voor hoger onderwijs voorwerp van debat. Er was behoefte aan een duidelijke procedure met duidelijke criteria om op objectieve gronden te kunnen beslissen over de wijziging van de studieomvang van opleidingen. Een algemene uitbreiding van de studieomvang was geenszins aan de orde.

Ter uitvoering van die decretale bepalingen dienden de hogescholen en universiteiten in oktober 2011 gezamenlijk verscheidene dossiers in tot uitbreiding van de studieomvang van hun masteropleidingen.

Op 15 juni 2012 heeft de Vlaamse Regering echter beslist om geen enkele van die ingediende aanvragen goed te keuren. Op basis van de ingediende dossiers, de individuele adviezen en het algemene advies van de Erkenningscommissie was de Vlaamse Regering van mening dat geen enkele aanvraag op een afdoende en onderbouwde wijze aantoonde dat de aanvraag aan de vier decretaal vastgestelde criteria voldeed.

Gezien de omvang van de operatie moeten hoge eisen worden gesteld aan de inhoud van de dossiers. De instellingen moeten hun vraag om een aanpassing van de studieomvang door te voeren stevig onderbouwen met overtuigende feiten en stukken die die vraag hard kunnen maken.

De Vlaamse Regering besliste daarom ook om voor de indiening en beoordeling van de aanvragen die vanaf 2013 kunnen worden ingediend, een beleidskader uit te tekenen. Dat beleidskader moet een handvat vormen voor de instellingen om goede dossiers in te dienen, voor de instantie die de ingediende aanvragen moet gaan beoordelen, alsook voor de Vlaamse Regering om een besluit te nemen over de ingediende aanvragen.

Het beleidskader kwam tot stand na overleg binnen een werkgroep met vertegenwoordigers van de hogescholen en universiteiten. Daarnaast werd de Vlaamse Vereniging van Studenten (VVS) ook betrokken bij het overleg.

Voor het nieuwe beleidskader werd uitgegaan van de nota van 2005¹ als theoretisch kader, de recente ontwikkelingen binnen het hoger onderwijs op regionaal, nationaal en internationaal vlak en de bredere maatschappelijke evoluties. Een uitbreiding van de studieomvang van de masteropleidingen in het hoger onderwijs wordt daarbij slechts opportuun gevonden als aan een aantal voorwaarden is voldaan. Er zijn immers geen gegronde argumenten om op een generieke manier voor alle opleidingen en voor alle finaliteiten binnen eenzelfde opleiding, over te gaan tot een uitbreiding van de studieomvang.

Een uitbreiding van de studieomvang vereist immers een zware inspanning van verschillende maatschappelijke actoren: in de eerste plaats van de studenten en de gezinnen waar ze deel van uitmaken, maar ook van de instellingen, de overheid en de arbeidsmarkt.

Het Bologna Implementation Report van 2012 stelt daarnaast dat, hoewel het systeem van 120 European Credit Transfer System (ECTS) het meest verspreid is, er toch geen uniek model is van eerste en tweede cyclus in de European Higher Education Area (EHEA). Er bestaat dus een grote differentiatie in de EHEA. Indien het internationale perspectief een

¹ VR/2005/2705/Doc.0356.Bis De structuur en omvang van de masteropleidingen in het Vlaamse hoger onderwijs. Principenota.

argument is dat aangevoerd wordt om een uitbreiding aan te vragen, dan moet dat argument duidelijk worden onderbouwd voor de betrokken opleiding.

We evolueren wel naar één Europese Hogeronderwijsruimte, maar in die ruimte is er genoeg plaats voor differentiatie inzake aantal studiepunten en finaliteit van de bachelor- en masteropleidingen. In het beleidskader wordt dus gekozen voor een mogelijkheid tot uitbreiding van de studieomvang op basis van wat een afgestudeerde in een bepaalde opleiding nodig heeft om uit te stromen naar de arbeidsmarkt, om zich verder in een onderzoekgeving te kunnen ontwikkelen (doctoraat, research & development (R&D) van bedrijven enzovoort) of om een inhoudelijke verdieping mogelijk te maken. De leerresultaten staan daarbij centraal. Dat impliceert tevens dat erover moet worden nagedacht of er niet voor sommige opleidingen sprake moet kunnen zijn van een vermindering van studieomvang.

Het nieuwe beleidskader voorziet in een systeem waarbij uitbreiding van studieomvang kan, maar waarbij die uitbreiding aan duidelijke voorwaarden is gekoppeld. Zodoende kan onze internationale positie in het hoger onderwijs gevrijwaard worden zonder dat dat tot een onnodige belasting van de maatschappij leidt. Een uitbreiding van de studieomvang heeft tevens een directe impact op de werkzaamheidsgraad in de relevante bepaalde leeftijdscategorie en op het aantal beroepsactieve jaren.

De Vlaamse Regering ziet geen voldoende argumenten ten voordele van een uitbreiding van de studieomvang van alle masters van 60 studiepunten. Slechts in uitzonderlijke gevallen en dus op basis van kwalitatieve criteria zal er positief worden ingegaan op de aanvraag tot uitbreiding.

Om een transparant en eenvormig opleidingsaanbod in het hoger onderwijs te garanderen heeft de Vlaamse Regering de volgende structuur voor ogen:

- masters van in principe 60 studiepunten en na strikte toetsing van 90 of 120 studiepunten;
- onderzoeksmasters van 120 studiepunten;
- educatieve masters (nog later te bepalen).

De decretale bepalingen in dit decreet geven uitvoering aan het beleidskader. Die bepalingen vervangen de bepalingen uit onderafdeling 3bis. Wijzigingen aan de studieomvang van opleidingen, van het Structuurdecreet. Zij verduidelijken onder meer de criteria voor aanvraag en beoordeling van de dossiers over de uitbreiding van de studieomvang. Naar aanleiding van de discussies in het Vlaams Parlement over de beleidsbrief Onderwijs 2012-2013 wordt in het decreet ook de mogelijkheid gecreëerd om een educatieve master in het leven te roepen, evenwel pas na de goedkeuring van de beroepskwalificaties van leraar en na de afronding van de decretaal opgelegde evaluatie van de lerarenopleidingen.

Met uitzondering van een regeling in het kader van een wet, decreet of Europese richtlijn, is er nu nog niet in de mogelijkheid voorzien om de studieomvang voor de professionele bacheloropleidingen uit te breiden. Het debat daarover moet nog plaatsvinden.

Financiële implicaties van de uitbreiding van de studieomvang

De financiering van de onderzoeksmasters van 120 studiepunten

Met het voorliggende voorstel van decreet wordt in het Financieringsdecreet een aparte regeling vastgelegd voor de financiering van de uitbreiding van de studieomvang van een master van 60 studiepunten naar een onderzoeksmaster van 120 studiepunten. De eerste 60 studiepunten van de onderzoeksmaster blijven gefinancierd overeenkomstig het

bestaande financieringssysteem. Aan het huidige model worden daartoe dan ook geen aanpassingen aangebracht. Dat betekent onder meer ook dat in de toekomst de diploma-bonus/doorstroombonus voor de onderzoeksmaster in het reguliere systeem zal worden berekend.

Bij de uitwerking van de financiering voor de extra 60 studiepunten (het zogenaamde ‘tweede jaar’ van de onderzoeksmaster) werd vertrokken van de volgende uitgangspunten:

- de extra 60 studiepunten worden gefinancierd vanuit een enveloppe, die buiten het reguliere financieringsmodel blijft. Die middelen worden toegevoegd aan de werkmiddelen van de instellingen voor hoger onderwijs die de onderzoeksmasters organiseren;
- het aantal onderzoeksmasters in de Vlaamse Gemeenschap is beperkt tot veertig. Daarbij worden de aantallen geteld per opleiding en per plaats waar de opleiding aangeboden wordt (voorbeeld: als er een onderzoeksmaster in een bepaalde discipline wordt aangeboden op twee plaatsen in de Vlaamse Gemeenschap, dan wordt die geteld als twee onderzoeksmasters van de toegestane veertig onderzoeksmasters);
- de financiering per onderzoeksmaster wordt beperkt tot een maximum van tien studenten (in concreto tot de tegenwaarde van 600 verworven studiepunten in een bepaald academiejaar). De instelling ontvangt met andere woorden geen financiering voor eventuele verworven studiepunten boven de 600;
- voor elke student in een onderzoeksmaster wordt naar rato van het aantal gewogen verworven studiepunten voor het gedeelte boven de 60 studiepunten (dus voor het zogenaamde ‘tweede jaar’ van de onderzoeksmaster) een vast bedrag toegekend dat overeenstemt met de waarde van een financieringspunt uit het variabele onderwijs-gedeelte zoals bepaald op basis van de gegevens van het begrotingsjaar 2016. Het aantal verworven studiepunten wordt gewogen met de puntengewichten zoals vermeld in artikel 23 van het Financieringsdecreet. Daarenboven wordt een bedrag toegevoegd voor het onderzoeksvariabele deel (rekening houdend met de 55/45-verhouding).

Het bedrag dat nodig is voor de financiering van de onderzoeksmasters, is afkomstig van een herschikking van een deel van de middelen die in het kader van de integratieoperatie zijn uitgetrokken voor de groei van het aantal ZAP-leden (ZAP: zelfstandig academisch personeel). In het meerjarenbudget 2012-2025 is er uitgegaan van een gelijkmatige evolutie van ZAP-middelen van 17,8 miljoen euro (2018) naar 26,4 miljoen euro (2022).

De financiering van de uitbreiding van de studieomvang van masteropleidingen

Voor masteropleidingen van 60 studiepunten waarvan de studieomvang na strikte toetsing wordt uitgebreid met 30 of 60 studiepunten, worden de extra studiepunten gefinancierd overeenkomstig het reguliere financieringssysteem. Er zijn hier dan ook geen decretale aanpassingen vereist.

2. Commentaar bij de artikelen

Artikel 1

Deze bepaling behoeft geen toelichting.

Artikel 2

De advisering over de ingediende aanvragen in verband met de uitbreiding van studieomvang zal in de toekomst gebeuren door de Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie (NVAO), en niet langer door de Erkenningscommissie. Die opdrachten worden dan ook geschrappt bij de Erkenningscommissie.

Artikel 3

Het nieuwe artikel 63bis bepaalt de voorwaarden waaronder de instellingen jaarlijks een aanvraag tot uitbreiding van de studieomvang van masteropleidingen van 60 studiepunten kunnen indienen. In paragraaf 1 worden de data vastgelegd waarop een aanvraagdossier kan worden ingediend bij de Vlaamse Regering.

Paragraaf 2 bepaalt dat de aanvragen per opleiding gezamenlijk door de betrokken universiteiten moeten worden opgesteld.

Bij de voorbereiding is een grondige afstemming met de studenten absoluut noodzakelijk (bijvoorbeeld in de permanente onderwijscommissies (POC's)) om een breed gedragen dossier te kunnen voorleggen aan de overheid. In het aanvraagdossier moet dan ook duidelijk opgenomen worden wat hun standpunt omtrent de verlenging is.

De aanvragen tot uitbreiding van de studieomvang moeten vanaf de aanvang voorbereid worden door alle aanbieders van de betreffende opleiding of opleidingen.

Gezamenlijk indienen betekent dat er een gezamenlijk concept is van de opleidingsstructuur in een bepaalde discipline of subdiscipline. Dat betekent dat:

- 1° de studieomvang van een masteropleiding met eenzelfde kwalificatie in alle instellingen dezelfde moet zijn;
- 2° de studieomvang van de vakopleiding van de masteropleiding in alle instellingen dezelfde moet zijn. Dat houdt in dat bijvoorbeeld bij een masteropleiding met een uitgebreide studieomvang van 90 studiepunten de vakopleiding niet in een bepaalde instelling 60 studiepunten kan bedragen en 90 studiepunten in de andere instelling. De eventuele differentiatie van 30 studiepunten kan wel verschillend zijn.

De onderzoeksmasters vormen hierop een uitzondering. Naast een onderzoeksmaster blijft er ten minste één masteropleiding bestaan van 60 studiepunten of een masteropleiding met uitgebreide studieomvang van 90 of 120 studiepunten (90 vakopleiding + 30 differentiatie).

Met het gezamenlijk indienen wordt dus vermeden dat de studieomvang van opleidingen met dezelfde kwalificatie verschilt van instelling tot instelling.

In het verleden werd er gewerkt met één instelling die de pen voert en die namens de andere betrokken instellingen een gezamenlijke aanvraag indiende. In de toekomst zal de Vlaamse Universiteiten en Hogescholen Raad (VLUHR) de aanvragen coördineren: dat betekent dat de VLUHR zorgt voor een grondige voorbereiding en grondig overleg tussen de instellingen. Vervolgens bezorgt de VLUHR alle aanvragen aan de Vlaamse Regering.

Aan de VLUHR wordt gevraagd een kalender op te stellen voor de komende jaren om zicht te krijgen op de dossiers die de instellingen van plan zijn in te dienen. Voor 2013 maakt de VLUHR de geplande aanvragen kenbaar tegen 1 mei om de NVAO in staat te stellen de commissie die de aanvragen behandelt, samen te stellen.

Artikel 4

Artikel 63ter legt de structuur vast waaraan de masteropleidingen die ontstaan na de uitbreiding van de studieomvang, moeten voldoen. De studieomvang van de bestaande masteropleidingen van 60 studiepunten kan uitgebreid worden tot 90 of 120 studiepunten.

Dat leidt dan tot de volgende mogelijkheden:

- 1° opleidingen van 90 studiepunten: vakopleidingen zonder verdere differentiatie;
- 2° opleidingen van 90 studiepunten, bestaande uit 60 studiepunten vakopleiding en een differentiatie van 30 studiepunten (professionele oriëntatie of vakinhoudelijke verdieping of aansluitende verbreding);
- 3° opleidingen van 120 studiepunten, bestaande uit 90 studiepunten vakopleiding en een differentiatie van 30 studiepunten (professionele oriëntatie of vakinhoudelijke verdieping of aansluitende verbreding).

In afwachting van de mogelijkheid om educatieve masters in het leven te roepen, blijft, wat het inbouwen van een deel van de lerarenopleiding betreft, het bestaande behouden. Conform artikel 55octies kunnen de hogescholen en universiteiten 30 studiepunten van de lerarenopleiding organiseren als een afstudeerrichting in het opleidingsprogramma van een masteropleiding van 120 studiepunten. Enkel en alleen een uitbreiding van de studieomvang door de indaling van een deel van de lerarenopleiding behoort niet tot de mogelijkheden.

Met het begrip ‘vakopleiding’ wordt de opleiding bedoeld die gericht is op het verwerven van de basiskennis en de basisinzichten in een of meer disciplines (interdisciplinair) of deel van een discipline, nodig om in verschillende beroepssituaties als academisch opgeleide werkzaam te zijn. De vakopleiding kan aangevuld worden met een inhoudelijke academische vakspecialisatie (een onderdeel van (een) discipline(s) of subdiscipline), gericht op het verdiepen van de vakinhoudelijke kennis en inzichten of met een beroepsgerichte vakspecialisatie, gericht op specifieke beroepsgerichte competenties zoals archivaris, bibliothecaris, zakelijke meertalige communicatie enzovoort. Aan de VLUHR wordt gevraagd een voorstel uit te werken voor de praktische organisatie van de toekomstige masteropleidingen van 90 studiepunten (bijvoorbeeld al of niet drie opeenvolgende semesters, planning examens enzovoort);

- 4° onderzoeksmasters van 120 studiepunten om voldoende afstemming te hebben met het buitenland. Bij de uitbreiding van de studieomvang naar een onderzoeksmaster blijven de instellingen altijd ofwel de oorspronkelijke masteropleiding van 60 studiepunten aanbieden, ofwel een masteropleiding met uitgebreide studieomvang van 90 of 120 studiepunten (90 studiepunten vakopleiding + 30 studiepunten differentiatie). De instellingen bieden dan zowel een masteropleiding van 60, 90 of 120 studiepunten aan naast een onderzoeksmaster van 120 studiepunten. Dit opent de mogelijkheid om de toegang tot de onderzoeksmaster selectief te maken op basis van de geschiktheid van de student om zich verder in een onderzoeksomgeving te kunnen ontwikkelen (doctoraat, R&D van bedrijven enzovoort). Die selectiviteit sluit niet uit dat ook de afgestudeerden van andere masteropleidingen alsnog toegang krijgen tot de voorbereiding van het doctoraat. Een onderzoeksmaster kan enkel worden aangevraagd en aangeboden in het kader van de uitbreiding van de studieomvang van een masteropleiding van 60 studiepunten. Een omvorming van een bestaande masteropleiding van 120 studiepunten naar een onderzoeksmaster van 120 studiepunten is niet mogelijk. Evenmin is de oprichting van een onderzoeksmaster in het kader van de procedure ‘toets nieuwe opleiding’ mogelijk;
- 5° educatieve masters. Hier wordt de mogelijkheid gecreëerd om in de toekomst ook educatieve masters op te nemen in het kader. Daarmee wordt ingegaan op de vragen die naar aanleiding van de bespreking van de beleidsbrief Onderwijs 2012-2013 zijn gerezen in de commissie Onderwijs van het Vlaams Parlement. Op dit ogenblik loopt de evaluatie van de lerarenopleiding en wordt er gewerkt aan het uitwerken van de beroepskwalificaties van leraar. Het is dan ook nog niet opportuun om alle nadere regelen en voorwaarden voor de educatieve master vast te leggen. Dat wordt gedelegeerd aan de Vlaamse Regering, die bij de verdere uitwerking rekening moet houden met de resultaten van de evaluatie en met de goedgekeurde beroepskwalificaties.

Artikel 5

Artikel 63quater, §1, bepaalt dat de aanvragen, met uitzondering van de aanvragen voor de onderzoeksmaster, moeten worden gemotiveerd aan de hand van de beschreven criteria.

Om aan het eerste criterium te kunnen voldoen moeten de instellingen:

- de studieomvang nagaan van vergelijkbare opleidingen in het buitenland. De instellingen verantwoorden met welke landen ze zich vergelijken (bijvoorbeeld wegens het vergelijkbaar hoger onderwijssysteem, een vergelijkbare instroom enzovoort). Daarbij wordt ook rekening gehouden met de duur van de bacheloropleiding, de oriëntatie van de opleiding (professioneel versus academisch) enzovoort;
- aantonen wat de internationaal gangbare leerresultaten van die vergelijkbare buitenlandse opleidingen zijn. In de geest van de Europese Hogeronderwijsruimte moeten de leerresultaten van de Vlaamse masteropleidingen afgestemd zijn op de in die hogeronderwijsruimte gangbare leerresultaten. Om dat te kunnen aantonen is een benchmarking nodig met het beoogde eindniveau van voldoende representatieve, vergelijkbare opleidingen in het buitenland, rekening houdend met het beginkwalificatieniveau (eindkwalificaties bacheloropleiding). Dat betekent ook dat de relatie met de bacheloropleiding (eindkwalificatie bachelor – beginkwalificatie master) in kaart moet worden gebracht. Het is niet de bedoeling om landen te kiezen buiten de Europese Hogeronderwijsruimte.

Om aan de voorwaarde inzake de nationale en internationale arbeidsmarkt te voldoen onderbouwen en motiveren de instellingen het dossier aan de hand van een of meer van de volgende elementen:

- gemotiveerd en onderbouwd standpunt van beroepsorganisaties, professionele federaties, selectiebureaus enzovoort;
- surveys van werkgevers;
- wijzigende behoeften arbeidsmarkt: verdieping van de competenties of verbreding van het competentieprofiel;
- informatie uit surveys van afgestudeerden en hun professionele activiteiten;
- internationale arbeidsmarkt: relatieve concurrentiële positie van onze afgestudeerden op de internationale arbeidsmarkt als die relevant is voor die afgestudeerden.

Om aan het tweede criterium te voldoen moet worden aangetoond dat de studielast die noodzakelijk voortvloeit uit het studieprogramma om de beoogde leerresultaten (die noodzakelijk zijn om te voldoen aan de internationale kwaliteitsvereisten) te realiseren, meer dan 1500-1800 uren (60 studiepunten) bedraagt. Er moet met andere woorden worden aangetoond dat om met bepaalde beginkwalificaties (zijnde de eindkwalificaties van de voorafgaande bacheloropleiding) de beoogde eindkwalificaties van de masteropleiding te realiseren, een uitbreiding van de studieomvang nodig is. Feitenmateriaal kan eventueel bestaan uit metingen van de effectieve studielast (studenten moeten meer tijd besteden aan het beheersen van de vooropgestelde leerresultaten dan de 1500-1800 uren die gelden als norm voor een masteropleiding van 60 studiepunten).

Ingeval het inbrengen (of uitbreiden) van een (bestaande) stage in een masteropleiding nodig is om de leerresultaten te bereiken, kan de stage een belangrijk element zijn in de vraag naar uitbreiding van studieomvang. In dat geval tonen de instellingen aan waarom de stage noodzakelijk is in het curriculum van de masteropleidingen (bijvoorbeeld aan de hand van concrete vragen vanuit de arbeidsmarkt). Zij tonen daarenboven duidelijk aan dat met de beoogde stage het curriculum niet in een tijdspanne van één jaar te realiseren is. In een opleiding waarvan het curriculum zowel stage als een masterproef omvat, moet de studielast van masterproef en tijdsbesteding stage samen bekeken worden.

Ook hier moet de koppeling worden gemaakt met de eerder vermelde voorwaarde inzake de nationale en internationale arbeidsmarkt.

Paragraaf 2 stelt dat de aanvragen voor de inrichting van een onderzoeksmaster in het kader van de uitbreiding van de studieomvang, moeten worden gemotiveerd aan de hand van de volgende drie criteria:

- wat is de verwachte behoefte aan doctors in een bepaalde discipline? Wat is de huidige doorstroom van master naar het doctoraat? Waar komen de huidige gedoctoreerden terecht? In welke functies? Wat is de behoefte aan gepromoveerde wetenschappelijke medewerkers voor de wetenschappelijke dienstverlening?;
- wat zijn de bestaande onderzoekszwaartepunten: kwalitatief en kwantitatief? Wat is de impact van de onderzoeksoutput?;
- in de aanvraag moeten ook de leerresultaten van de onderzoeksmaster worden beschreven. Het beoogde eindniveau moet aansluiten bij het eindniveau dat internationaal gangbaar is voor een onderzoeksmaster.

Alle aanvragen tot uitbreiding van studieomvang moeten worden onderbouwd aan de hand van verifieerbaar feitenmateriaal.

Artikel 6

Artikel 63quinquies, §1, bepaalt dat de Vlaamse Regering de aanvragen voor advies voorlegt aan de NVAO. In het verdrag van 3 september 2003 tussen de Vlaamse Gemeenschap van België en het Koninkrijk der Nederlanden inzake de accreditatie van opleidingen binnen het Vlaamse en Nederlandse hoger onderwijs wordt in de mogelijkheid voorzien dat de verdragsluitende partijen, na overleg, de accreditatieorganisatie belasten met opdrachten die de opdracht van accreditatie of toets ‘nieuwe opleiding’ ondersteunen of aanvullen.

Redenen voor het toekennen van deze opdracht aan de NVAO zijn:

- de NVAO voert op dit moment ook de toetsen ‘nieuwe opleiding’ uit;
- de NVAO heeft ervaring opgedaan bij het toetsen van tweejarige masteropleidingen in Nederland waar de NVAO ook optrad als adviserend orgaan over aanvragen ten behoeve van de Nederlandse minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap;
- de NVAO beschikt over een uitgebreid netwerk van internationale experts in de verschillende vakgebieden.

De NVAO zal haar eindadvies baseren op de input van internationale experts. Zeker als het gaat om aanvragen voor een onderzoeksmaster is dat nodig, maar ook om een goed zicht te krijgen op wat internationaal gangbaar en wenselijk is, zowel in termen van academische standaarden als in termen van de arbeidsmarkt.

Vergelijkbaar met de accreditatiekaders en de kaders ‘toets nieuwe opleiding’ moet de NVAO een operationeel kader creëren voor de beoordeling van de aanvragen tot uitbreiding van studieomvang. Dat kader moet door de Vlaamse Regering worden goedgekeurd.

Paragraaf 2 van dit artikel bepaalt dat de NVAO moet nagaan of de ingediende aanvragen beantwoorden aan de criteria. Dat gebeurt via een lichte procedure – een beoordeling van de aanvraag op stukken – en niet door een visitatie ter plaatse. Zij moet daarbij nagaan of de door de instellingen opgebouwde motivering wel voldoende steun vindt in de feiten en of de feiten correct zijn. Het feitenmateriaal moet dan ook voldoende robuust zijn om de claim te onderbouwen.

Daarnaast moet de NVAO nagaan of de instelling de capaciteit heeft om de opleidingen met een uitgebreide studieomvang op een kwaliteitsvolle wijze aan te bieden of een geloofwaardig plan heeft om die capaciteit te ontwikkelen op de korte termijn. De capaciteit kan ook worden opgebouwd door samenwerking met andere instellingen, al dan niet via een gezamenlijke opleiding.

De instellingen moeten aan de hand van cijfers aantonen dat ze aan dat criterium voldoen, eventueel door samenwerking met andere instellingen. Minimaal moet de bestaande student-stafratio (in fulltime-equivalentinzet voor de opleiding) worden behouden.

Zelfs als in het kader van rationalisatie wordt gedacht op langere termijn, zoals bijvoorbeeld het clusteren van masteropleidingen in samenwerkingsverbanden, dan nog moet er op korte termijn worden geïnvesteerd in extra academisch, onderwijzend en administratief personeel om een uitbreiding te doen slagen. Er zijn verschillende mogelijkheden om de benodigde capaciteit te realiseren:

- 1° een deel van de benodigde capaciteit kan worden gerealiseerd door rationalisatie, maar ook door de extra ZAP-plaatsen die zijn vastgelegd in het Integratiedecreet;
- 2° de creatie van een bredere bacheloropleiding is een mogelijkheid, bijvoorbeeld door het schrappen van opleidingsonderdelen in de bacheloropleidingen (differentiatiepakketten, keuzepakketten enzovoort) doch met behoud van de bestaande omkadering voor het geheel van de studierichting;
- 3° de uitbreiding van de studieomvang van de masterproef of het invoeren van stages kan niet worden ingezet als zuivere capaciteitswinst. Uitbreiding van de studieomvang van een opleiding vergt extra capaciteit en die kan worden gerealiseerd door vrijmaking van capaciteit elders dan wel door de inzet van nieuwe capaciteit met de middelen van het Integratiedecreet;
- 4° andere opties:
 - a) het stopzetten van master-na-masteropleidingen en die (deels) inbouwen in het curriculum van de initiële masteropleiding na uitbreiding van de studieomvang;
 - b) heel gespecialiseerde vakken slechts om de twee jaar geven.

De capaciteit voor de onderzoeksmaster moet mede worden aangetoond aan de hand van de onderzoeksproductie in die discipline.

De instellingen moeten aangeven hoeveel doctoraten ze de voorbije tien jaar hebben uitgereikt en wat de duur van de voorbereiding van het doctoraat tot de verdediging van het doctoraatsproefschrift is.

Op basis daarvan moeten de instellingen aangeven wat hun doelstellingen zijn zowel met betrekking tot de aantallen als tot de 'time to graduation'. Streefdoel is dat het doctoraat afgerond wordt binnen de nominale duur van vier jaar. De instellingen moeten ook aangeven op welke manier ze denken die doelstellingen te realiseren, op welke manier ze de realisatie van die doelstellingen zullen opvolgen en hoe ze denken de kwaliteit ervan te bewaken. De instellingen vermelden ook hoe de bestaande 'doctoral schools' daarbij worden betrokken.

De invoering van een onderzoeksmaster moet een positieve invloed hebben op de doorlooptijd van vervolgotrajecten. In die zin rekent de Vlaamse Regering op een belangrijk terugverdieneffect in duurtijd. Het is aan de instellingen van hoger onderwijs om binnen de VLUHR dat effect te monitoren.

Paragraaf 3 bepaalt het bedrag dat de instellingen moeten betalen aan de NVAO als bijdrage in de kosten van advisering. De bijdrage bedraagt 2500 euro per opleiding per instelling. Dat betekent concreet dat bij een aanvraagdossier tot uitbreiding van studieomvang

van een masteropleiding aangeboden door vier verschillende instellingen, de NVAO een bedrag van 10.000 euro ontvangt. Wanneer twee instellingen een aanvraag tot uitbreiding van een gezamenlijke opleiding indienen, dan bedraagt de bijdrage 2500 euro. Met de opbrengst van de bijdrage moet de NVAO gemiddeld de kosten van de experts kunnen vergoeden.

Artikel 7

Paragraaf 1 van artikel 63sexies legt de datum vast waarop de Vlaamse Regering uiterlijk een beslissing moet nemen. De datum van beslissing – 1 december – is op tijd voor de start van de communicatie in verband met het nieuwe academiejaar. Op die manier zullen de studenten die het daaropvolgende academiejaar starten met een bacheloropleiding, tijdig geïnformeerd zijn over de studieomvang van de masteropleiding die aansluit bij de bacheloropleiding. Voor de aanvragen die worden ingediend in 2013, moet de Vlaamse Regering een beslissing nemen vóór 15 maart 2014, rekening houdend met de timing van het decretale proces. Toekomstige generatiestudenten weten nog ruim voor de start van het academiejaar wat de totale studieomvang van de gekozen opleiding zal zijn.

Opdat de nieuwe bachelorstudenten bij het begin van hun studie zouden weten wat de studieomvang zal zijn van de aansluitende masteropleiding, bepaalt paragraaf 2 dat de masteropleidingen met een uitgebreide studieomvang maar kunnen starten het vierde academiejaar na het academiejaar waarin de Vlaamse Regering de aanvraag heeft goedgekeurd.

Bijvoorbeeld: de aanvraag wordt ingediend op 30 juni 2014. De Vlaamse Regering neemt een besluit op 30 november 2014 (academiejaar 2014-2015). De studenten die in het academiejaar 2015-2016 starten met een bacheloropleiding, zullen na de bacheloropleiding de nieuwe masteropleiding moeten volgen die start met ingang van het academiejaar 2018-2019.

De decreetgever bepaalt in paragraaf 3 dat de onderzoeksmasters in principe kunnen starten in het academiejaar, volgend op het academiejaar waarin de Vlaamse Regering de aanvraag heeft goedgekeurd. Die snellere invoering van een onderzoeksmaster is te verantwoorden omdat de instellingen naast deze onderzoeksmaster ook nog altijd een masteropleiding van 60 studiepunten blijven aanbieden. Dat is in ieder geval zo tot die masteropleiding van 60 studiepunten eventueel wordt uitgebreid tot een nieuwe masteropleiding met een uitgebreide studieomvang (90 of 120 studiepunten) die start na goedkeuring ervan overeenkomstig paragraaf 2. Studenten hebben de keuze tussen de bestaande masteropleiding en de onderzoeksmaster, met behoud van de mogelijkheid van selectie voor de toegang tot de onderzoeksmaster. Uiteraard kan de Vlaamse Regering een latere startdatum voor de onderzoeksmasters vastleggen.

De bepaling in paragraaf 4 biedt de mogelijkheid aan de Vlaamse Regering om een vroegere startdatum van de nieuwe masteropleidingen te bepalen. Daaraan wordt een aantal voorwaarden gekoppeld. De instellingen moeten een gemotiveerd verzoek indienen en moeten garanderen dat de studenten die al zijn gestart met de bacheloropleiding in het academiejaar waarin de Vlaamse Regering haar besluit neemt, de masteropleiding van 60 studiepunten kunnen afronden. Versnelde invoering is dus alleen mogelijk als de studenten een keuzemogelijkheid wordt geboden tussen de opleiding met uitgebreide studieomvang of een opleiding van 60 studiepunten. Dat betekent dat gedurende een bepaalde periode de beide opleidingen gelijktijdig door de instelling moeten worden aangeboden.

In paragraaf 5 wordt ervoor geopteerd dat instellingen na een negatieve beslissing van de Vlaamse Regering drie jaar moeten wachten voor ze opnieuw een dossier kunnen indienen voor dezelfde opleiding.

De mogelijkheid bestaat dat uit de adviezen van de NVAO blijkt dat een van de indienende instellingen niet beschikt over de nodige capaciteit en/of kritische massa en/of infrastructuur om de masteropleiding met uitgebreide studieomvang aan te bieden. Het kan niet de bedoeling zijn dat de Vlaamse Regering in dat geval een negatieve beslissing over de hele lijn neemt, zodanig dat ook de instellingen die wel voldoen aan die voorwaarde, de masteropleiding met uitgebreide studieomvang niet mogen aanbieden. Paragraaf 6 bepaalt dan ook dat de desbetreffende instelling ofwel moet samenwerken met een andere instelling zodat zij samen over de nodige capaciteit beschikken, ofwel de opleiding moet stopzetten.

Paragraaf 7 van dit artikel beperkt het aantal onderzoeksmasters binnen de Vlaamse Gemeenschap tot veertig. Die maatregel moet de universiteiten en hogescholen aansporen om samen te werken op dat gebied en aldus te komen tot een rationeel en doelmatig aanbod van onderzoeksmasters in de Vlaamse Gemeenschap.

Eventuele onderzoeksmasters in de academische studiegebieden binnen de hogescholen – de studiegebieden Audiovisuele en beeldende kunst, Muziek en podiumkunsten, Nautische wetenschappen – kunnen enkel worden aangeboden in samenwerking met een universiteit. Het belangrijkste argument daartoe is de link van de onderzoeksmasters met de voorbereiding tot het doctoraat. In die studiegebieden kan een universiteit enkel de graad van doctor verlenen als het onderzoeksproject ingebed is in een gemeenschappelijke onderzoeksomgeving van de universiteit en een of meer hogescholen. Het is dan ook logisch om dat principe door te trekken naar de onderzoeksmasters en de samenwerking tussen de hogeschool en een universiteit op te leggen.

Artikel 8

Artikel 63sexies/1 stelt dat als in het kader van nieuwe of aangepaste regelgeving de voorwaarden voor de erkenning van kwalificaties worden gewijzigd met het oog op de toegang tot het beroep, en met een impact op de studieomvang, de Vlaamse Regering autonoom een beslissing kan nemen over de uitbreiding van de studieomvang. Het is weinig zinvol om een volledige procedure te doorlopen als de regelgeving duidelijk is.

Artikel 9

Artikel 63septies voorziet in een gelijksoortige aanvraagprocedure voor de vermindering van de studieomvang van een masteropleiding, met inbegrip van de advisering door de NVAO.

Artikel 10

Artikel 63septies/1 stelt dat als in het kader van nieuwe of aangepaste regelgeving de voorwaarden voor de erkenning van kwalificaties worden gewijzigd met een impact op de studieomvang, de Vlaamse Regering autonoom een beslissing kan nemen over de vermindering van de studieomvang (naar analogie van artikel 63sexies/1). Het is weinig zinvol om een volledige procedure te doorlopen als de regelgeving duidelijk is.

Een voorbeeld om dat te illustreren is de vermindering van de studieomvang van de masteropleidingen in de geneeskunde. Op grond van de Europese richtlijn 2005/36/EG van het Europees Parlement en de Raad van 7 september 2005 betreffende de erkenning van beroepskwalificaties en de wet tot inperking van de duur van de basisopleiding geneeskunde van 12 mei 2011, werd de totale studieomvang door Onderwijsdecreet XXII in 2012 teruggebracht tot een studieomvang van 360 studiepunten vanaf 2012-2013. Op basis van dat artikel heeft de Vlaamse Regering daartoe de studieomvang van de master in de geneeskunde verminderd van 240 naar 180 studiepunten, zonder aanvullende procedure.

Artikel 11

Artikel 63octies voorziet in een overgangsbepaling. Aan de studenten die ingeschreven zijn voor een masteropleiding van 60 studiepunten in het academiejaar dat voorafgaat aan het academiejaar waarin de nieuwe masteropleiding start, en die die masteropleiding van 60 studiepunten niet hebben afgerond, wordt de mogelijkheid geboden toch nog hun masteropleiding van 60 studiepunten af te ronden. De instellingen moeten anderzijds de mogelijkheid bieden aan de studenten die een masteropleiding van 60 studiepunten hebben afgerond, ook nog de graad van master te behalen van de nieuwe masteropleiding om hun kansen op de arbeidsmarkt of hun kansen op toelating tot het doctoraat niet in gevaar te brengen.

Artikel 12

Met de aanpassing van artikel 91quinquies, §1, wordt de onderzoeksmaster vrijgesteld van de voorwaarden voor het aanbieden van anderstalige opleidingen. Dat is te verantwoorden omdat deze opleidingen zich voor een groot deel richten op een internationaal publiek en omdat de onderzoekstaal in vele gevallen het Engels is. In het aanvraagdossier voor de uitbreiding van de studieomvang naar een anderstalige onderzoeksmaster (zie ook artikel 6 van dit decreet) geven de instellingen aan op welke manier zij de disseminatie garanderen van de wetenschappelijke output van die master in het Nederlands.

Artikel 13

Met de toegevoegde paragraaf wordt aan de instellingen de mogelijkheid geboden om de inschrijving in een onderzoeksmaster afhankelijk te maken van een onderzoek naar de bekwaamheid van de student, concreet op basis van zijn onderzoekscompetenties. Er moeten bij de selectie voldoende waarborgen worden ingebouwd om de democratisering van het hoger onderwijs te garanderen: de instroom van ondervertegenwoordigde groepen (studenten met toelage, functiebeperkingen, cultureel-etnische minderheden, gender enzovoort) moet worden gemonitord en bewaakt.

De instellingen kunnen het aantal studenten beperken tot het aantal dat mee in aanmerking genomen wordt voor de berekening van de hoogte van de financiering.

Artikel 14

Dit artikel definieert de onderzoeksmaster in het Financieringsdecreet. In deze context is de onderzoeksmaster een initiële master die als dusdanig in de financieringsberekeningen meegenomen wordt.

Artikel 15

De eerste 60 studiepunten van de onderzoeksmaster worden gefinancierd overeenkomstig het reguliere financieringsmechanisme. Voor de volgende 60 studiepunten is in de volgende artikelen een eigen mechanisme uitgewerkt. Het voorliggende artikel beperkt dan ook duidelijk de reguliere financiering tot de eerste 60 studiepunten die een student verworven heeft in een onderzoeksmaster.

Artikel 16

Paragraaf 1 legt de berekening vast voor de financiering van de extra 60 studiepunten van de onderzoeksmasters.

Een onderzoeksmaster die start in het academiejaar 2014-2015 (t-1/t) zal pas financiering ontvangen voor de extra 60 studiepunten in het begrotingsjaar 2018 (t+3). Voor dat begrotingsjaar worden de verworven studiepunten (vanaf het 61ste verworven studiepunt) meegerekend in het academiejaar 2015-2016 (t/t+1). Dat is het tweede academiejaar dat de onderzoeksmaster aangeboden wordt en de eerste studenten studiepunten verworven

hebben in het ‘tweede jaar’ van deze master. In het begrotingsjaar 2019 wordt dan het gemiddeld aantal verworven studiepunten (vanaf het 61ste verworven studiepunt) over de academiejaren 2015-2016 (t/t+1) en 2016-2017 (t+1/t+2) meegenomen. Dat gaat dan verder tot men in het begrotingsjaar 2022 (t+7) het vijfjarige gemiddelde van het aantal verworven studiepunten meeneemt.

Het aantal verworven studiepunten dat voor financiering in aanmerking komt, is maximaal 600 per onderzoeksmaster.

Het aantal verworven studiepunten wordt vermenigvuldigd met de puntengewichten, opgenomen in artikel 23 van het Financieringsdecreet. De verwijzing naar dat artikel impliceert:

- dat het groeipad van de puntengewichten, vastgelegd voor de opleidingen die met ingang van het academiejaar 2013-2014 integreren in de universiteiten, zoals bepaald in paragraaf 1, punt 4, van artikel 23, meegenomen wordt;
- dat de extra puntengewichten in de studiegebieden Audiovisuele en beeldende kunst en Muziek en podiumkunsten, ook worden meegenomen als in het kader van de uitbreiding van de studieomvang een in paragraaf 4 opgesomde opleiding zou worden uitgebreid naar een onderzoeksmaster van 120 studiepunten.

Het bedrag, nodig voor de financiering van de onderzoeksmasters, is afkomstig van eenerschikking van een deel van de middelen die in het kader van de integratieoperatie zijn vrijgemaakt voor de groei van het aantal ZAP-leden. Met paragraaf 2 van het voorliggende artikel krijgt de Vlaamse Regering de machtiging om jaarlijks het bedrag vast te leggen voor de financiering van de onderzoeksmasters (en dat in mindering gebracht wordt van de ZAP-middelen, zoals vastgelegd in artikel 9, §9, van het Financieringsdecreet).

Kathleen DECKX

Kathleen HELSEN

Vera CELIS

Fatma PEHLIVAN

Jan DURNEZ

Kris VAN DIJCK

Peter VAN ROMPUY

VOORSTEL VAN DECREET

Artikel 1. Dit decreet regelt een gemeenschapsaangelegenheid.

Art. 2. In artikel 9bis van het decreet van 4 april 2003 betreffende de herstructurering van het hoger onderwijs in Vlaanderen, ingevoegd bij het decreet van 19 maart 2004 en het laatst gewijzigd bij het decreet van 9 juli 2010, worden punt 6° en 7° opgeheven.

Art. 3. Artikel 63bis van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 8 mei 2009 en vervangen bij het decreet van 1 juli 2011, wordt vervangen door wat volgt:

“Art. 63bis. §1. In 2013 kunnen de hogescholen en universiteiten uiterlijk op 15 oktober een aanvraag indienen bij de Vlaamse Regering tot uitbreiding van de studieomvang van een masteropleiding met een studieomvang van 60 studiepunten.

Vanaf 2014 kunnen de hogescholen en universiteiten in de loop van de maand april en uiterlijk op 30 april een aanvraag indienen bij de Vlaamse Regering tot uitbreiding van de studieomvang van een masteropleiding met een studieomvang van 60 studiepunten.

§2. De aanvragen worden gezamenlijk opgesteld door alle instellingen die de betrokken opleiding aanbieden.

De Vlaamse Universiteiten en Hogescholen Raad coördineert de aanvragen en bezorgt de aanvragen aan de Vlaamse Regering.

§3. Voor de masteropleidingen die met ingang van het academiejaar 2013-2014 worden geïntegreerd in een universiteit, stellen de betrokken universiteiten de aanvraag op.”.

Art. 4. Artikel 63ter van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 8 mei 2009 en gewijzigd bij het decreet van 1 juli 2011, wordt vervangen door wat volgt:

“Art. 63ter. De masteropleidingen die ontstaan na de uitbreiding van de studieomvang van een masteropleiding van 60 studiepunten, beantwoorden aan de volgende structuur:

- 1° een vakinhoudelijke masteropleiding van 90 studiepunten;
- 2° een masteropleiding van 90 studiepunten die bestaat uit een vakinhoudelijke vorming van 60 studiepunten en een differentiatie van 30 studiepunten die specifiek gericht is op één of meer van de volgende finaliteiten:
 - a) het verwerven van specifieke beroepsgerichte competenties, andere dan die van leraar;
 - b) een doorgedreven vakinhoudelijke specialisatie;
- 3° een masteropleiding van 120 studiepunten die bestaat uit een vakinhoudelijke vorming van 90 studiepunten en een differentiatie van 30 studiepunten die specifiek gericht is op een of meer van de volgende finaliteiten:
 - a) de lerarenopleiding, waarbij een deel van de lerarenopleiding ingebouwd wordt als afstudeerrichting in de initiële master, zoals bepaald in artikel 55octies, §2 en §3;
 - b) het verwerven van specifieke beroepsgerichte competenties, andere dan die van leraar;
 - c) een doorgedreven vakinhoudelijke specialisatie;
- 4° een onderzoeksmaster van 120 studiepunten;
- 5° een educatieve master. De Vlaamse Regering bepaalt na de goedkeuring van de beroepskwalificaties van leraar en na de afronding van de decretaal opgelegde evaluatie de nadere regelen en de voorwaarden waaronder deze educatieve master wordt

georganiseerd. Die houden rekening met de resultaten van de evaluatie en betreffen ten minste:

- a) de studieomvang;
- b) de puntengewichten voor de financiering, binnen een vork gaande van 1 tot 3;
- c) de procedure en de criteria voor de beoordeling van de aanvraag;
- d) het moment waarop de eerste aanvragen kunnen worden ingediend;
- e) het moment waarop de eerste educatieve masters kunnen worden aangeboden.”.

Art. 5. Artikel 63quater van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 8 mei 2009, wordt vervangen door wat volgt:

“Art. 63quater. §1. De aanvragen tot uitbreiding van de studieomvang van de masteropleidingen moeten worden gemotiveerd aan de hand van de volgende criteria:

- 1° de studieomvang van vergelijkbare opleidingen in de Europese Hogeronderwijsruimte bedraagt meer dan 60 studiepunten en de leerresultaten van de masteropleiding van 60 studiepunten beantwoorden niet meer aan wat internationaal gangbaar is, én de internationale en nationale arbeidsmarkt voor afgestudeerden vraagt het beheersen van algemene en specifieke beroepsgerichte competenties die samen met de vakinhoudelijke competenties niet kunnen worden bereikt binnen de huidige studieomvang, of
- 2° de leerresultaten van de bestaande masteropleidingen kunnen niet worden bereikt binnen de huidige studieomvang, én de internationale en nationale arbeidsmarkt voor afgestudeerden vraagt het beheersen van algemene en specifieke beroepsgerichte competenties die samen met de vakinhoudelijke competenties niet kunnen worden bereikt binnen de huidige studieomvang.

§2. De aanvragen voor een onderzoeksmaster, ter uitvoering van artikel 63ter, moeten worden gemotiveerd aan de hand van de volgende criteria:

- 1° de verwachte doorstroom naar onderzoekscarrières aan een instelling voor hoger onderwijs of binnen de industrie en maatschappelijke organisaties;
- 2° de opleiding sluit aan bij de onderzoekszwaartepunten van de instelling voor hoger onderwijs;
- 3° het beoogde eindniveau van de opleiding sluit aan bij het eindniveau dat internationaal gangbaar is voor een onderzoeksmaster.”.

Art. 6. Artikel 63quinquies van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 8 mei 2009, wordt vervangen door wat volgt:

“Art. 63quinquies. §1. De Vlaamse Regering legt de ingediende aanvragen voor advies voor aan de accreditatieorganisatie, bedoeld in artikel 9quater. De accreditatieorganisatie legt een operationeel kader vast voor de beoordeling van de aanvragen. Dat beoordelingskader wordt aan de Vlaamse Regering ter goedkeuring voorgelegd.

§2. De accreditatieorganisatie gaat na of de ingediende aanvragen beantwoorden aan de criteria, bedoeld in artikel 63quater. Daarbij gaat zij ook de volgende elementen na:

- 1° hebben de betreffende instellingen de capaciteit en de kritische massa inzake academisch en wetenschappelijk personeel en infrastructuur om de opleidingen met een uitgebreide studieomvang op kwaliteitsvolle basis aan te bieden? De instellingen kunnen aantonen dat zij daarover beschikken door samenwerking met andere hogescholen en universiteiten;
- 2° in geval het gaat om een onderzoeksmaster: hebben de instellingen concrete doelstellingen geformuleerd met betrekking tot het aantal doctoraten en met betrekking tot de duur van de voorbereiding van het doctoraat, welke maatregelen hebben de instellingen

geformuleerd om die doelstellingen te realiseren en hoe gaan de instellingen de realisatie ervan monitoren en de kwaliteit ervan bewaken?

§3. De instellingen betalen een bedrag van 2500 euro per instelling en per opleiding aan de accreditatieorganisatie als bijdrage in de kosten van de advisering.”.

Art. 7. Artikel 63sexies van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 8 mei 2009 en het laatst gewijzigd bij het decreet van 1 juli 2011, wordt vervangen door wat volgt:

“Art. 63sexies. §1. De Vlaamse Regering neemt vóór 1 december van het jaar waarin de aanvraag werd ingediend, een beslissing betreffende de uitbreiding van de studieomvang op basis van het advies van de accreditatieorganisatie en het ingediende dossier.

In afwijking van het eerste lid neemt de Vlaamse Regering over de aanvragen, ingediend in 2013, een beslissing vóór 15 maart 2014.

§2. Indien de Vlaamse Regering de ingediende aanvraag heeft goedgekeurd, kan de masteropleiding starten ten vroegste het vierde academiejaar na het academiejaar waarin de Vlaamse Regering de beslissing heeft genomen.

§3. Een goedgekeurde onderzoeksmaster kan ten vroegste starten het academiejaar na het academiejaar waarin de Vlaamse Regering de beslissing heeft genomen, tenzij de Vlaamse Regering een andere startdatum heeft bepaald.

§4. In afwijking van hetgeen bepaald is in paragraaf 2, kan de Vlaamse Regering een vroegere startdatum bepalen op gemotiveerd verzoek van de instellingen, en op voorwaarde dat de studenten die in het academiejaar waarin de Vlaamse Regering de aanvraag heeft goedgekeurd, de bacheloropleiding waarop de masteropleiding aansluit zijn begonnen, de masteropleiding van 60 studiepunten kunnen afronden.

In geval van de afwijking, vermeld in het eerste lid, bieden de instellingen de bestaande masteropleiding van 60 studiepunten en de masteropleiding met een uitgebreide studieomvang gelijktijdig aan gedurende een periode van 5 jaar. Na die termijn wordt de masteropleiding van 60 studiepunten stopgezet.

§5. Als de Vlaamse Regering de aanvraag tot uitbreiding van de studieomvang van een masteropleiding niet goedkeurt, kan de instelling pas na verloop van een periode van drie jaar, te rekenen vanaf de aanvraagdatum, een nieuwe aanvraag indienen.

§6. Als de Vlaamse Regering oordeelt dat een van de indienende instellingen niet beschikt over de capaciteit en de kritische massa inzake academisch en wetenschappelijk personeel en infrastructuur om de opleiding met een uitgebreide studieomvang op kwaliteitsvolle basis aan te bieden, dan kan de opleiding alleen nog worden aangeboden in samenwerking met een andere instelling.

De samenwerking moet uiterlijk gerealiseerd zijn één academiejaar voor de start van de masteropleiding met een uitgebreide studieomvang.

Ingeval de instelling die samenwerking niet kan realiseren, wordt de opleiding stopgezet uiterlijk gelijktijdig met de start van de opleiding met de uitgebreide studieomvang.

§7. Binnen de Vlaamse Gemeenschap kunnen maximum 40 onderzoeksmasters worden aangeboden in of over de studiegebieden of delen van de studiegebieden Wijsbegeerte

en moraalwetenschappen, Godgeleerdheid, godsdienstwetenschappen en kerkelijk recht, Taal- en letterkunde, Geschiedenis, Archeologie en kunstwetenschappen, Economische en toegepaste economische wetenschappen, Politieke en sociale wetenschappen, Sociale gezondheidswetenschappen, Conservatie-restauratie, Architectuur, Gezondheidszorg, Industriële wetenschappen en technologie, Biotechniek, Productontwikkeling, Toegepaste taalkunde, Handelswetenschappen en bedrijfskunde, Audiovisuele en beeldende kunst, Muziek en podiumkunsten, Nautische wetenschappen.

Een onderzoeksmaster in de studiegebieden Audiovisuele en beeldende kunst, Muziek en podiumkunsten, Nautische wetenschappen kan enkel door een hogeschool worden georganiseerd en aangeboden in samenwerking met een universiteit.”.

Art. 8. In hetzelfde decreet wordt een artikel 63sexies/1 ingevoegd, dat luidt als volgt:

“Art. 63sexies/1. De Vlaamse Regering kan de studieomvang van bachelor- of masteropleidingen uitbreiden om op die manier de bij of krachtens de wet, het decreet of de Europese richtlijn vastgelegde voorwaarden of richtlijnen met betrekking tot de studieomvang te realiseren met het oog op de toegang tot het beroep.”.

Art. 9. Artikel 63septies van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 8 mei 2009 en vervangen bij het decreet van 9 juli 2010, wordt vervangen door wat volgt:

“Art. 63septies. §1. Hogescholen en universiteiten kunnen in de loop van de maand april en uiterlijk op 30 april van het kalenderjaar dat voorafgaat aan het academiejaar waarin de instelling de opleiding op zijn vroegst wil aanbieden, een aanvraag tot vermindering van de studieomvang van een bestaande masteropleiding indienen bij de Vlaamse Regering.

§2. De aanvragen worden gezamenlijk opgesteld door alle instellingen die de betrokken opleiding aanbieden.

De Vlaamse Universiteiten en Hogescholen Raad coördineert de aanvragen en bezorgt de aanvragen aan de Vlaamse Regering.

§3. De Vlaamse Regering neemt vóór 1 december van het jaar waarin de aanvraag wordt ingediend een beslissing inzake de vermindering van de studieomvang op basis van het advies van de accreditatieorganisatie, bedoeld in artikel 9quater en op basis van het ingediende dossier.”.

Art. 10. In hetzelfde decreet wordt een artikel 63septies/1 ingevoegd, dat luidt als volgt:

“Art. 63septies/1. De Vlaamse Regering kan de studieomvang van masteropleidingen verminderen om op die manier de bij of krachtens de wet, het decreet of de Europese richtlijn vastgelegde voorwaarden of richtlijnen met betrekking tot de studieomvang te realiseren met het oog op de toegang tot het beroep.”.

Art. 11. Artikel 63octies van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 8 mei 2009, wordt vervangen door wat volgt:

“Art. 63octies. Studenten die ingeschreven waren in een masteropleiding van 60 studiepunten in het academiejaar voorafgaand aan het academiejaar waarin de uitbreiding van de studieomvang van de masteropleiding wordt ingevoerd, kunnen hun masteropleiding voltooien binnen de twee daaropvolgende academiejaren of kunnen inschrijven voor de in studieomvang uitgebreide masteropleiding met behoud van de verworven creditbewijzen.

Instellingen moeten door middel van de organisatie van specifieke studietrajecten met een studieomvang van ten hoogste 60 studiepunten studenten die een masteropleiding van 60 studiepunten hebben voltooid, de mogelijkheid bieden om de graad van master te behalen van de in studieomvang uitgebreide masteropleiding.”.

Art. 12. Aan artikel 91quinquies van hetzelfde decreet, toegevoegd bij het decreet van 13 juli 2012, worden aan paragraaf 1 de volgende woorden toegevoegd: “of als het gaat om onderzoeksmasters, vermeld in artikel 63ter.”.

Art. 13. Aan artikel 12 van het decreet van 30 april 2004 betreffende de flexibilisering van het hoger onderwijs in Vlaanderen en houdende dringende hogeronderwijsmaatregelen, wordt een paragraaf 4 toegevoegd, die luidt als volgt:

“§4. Het instellingsbestuur kan de inschrijving voor een onderzoeksmaster, vermeld in artikel 63ter van het decreet van 4 april 2003 betreffende de herstructurering van het hoger onderwijs in Vlaanderen, afhankelijk maken van een onderzoek naar de bekwaamheid van de student om die onderzoeksmaster te volgen. Het instellingsbestuur kan het aantal studenten dat toegelaten wordt tot een onderzoeksmaster, beperken tot het aantal studieplaatsen dat maximaal, met toepassing van hetgeen bepaald is in artikel 39quinquies van het decreet van 14 maart 2008 betreffende de financiering van de werking van de hogescholen en universiteiten in Vlaanderen, in rekening kan worden gebracht voor de berekening van de werkingsuitkering.”.

Art. 14. In artikel 2 van het decreet van 14 maart 2008 betreffende de financiering van de werking van de hogescholen en de universiteiten in Vlaanderen wordt een punt 17bis ingevoegd, dat luidt als volgt:

“17°bis onderzoeksmaster: een initiële masteropleiding zoals vermeld in artikel 63ter van het decreet van 4 april 2003 betreffende de herstructurering van het hoger onderwijs in Vlaanderen;”.

Art. 15. Aan artikel 16 van hetzelfde decreet wordt een paragraaf 7 toegevoegd, die luidt als volgt:

“§7. Bij de onderzoeksmasters wordt het aantal door een student verworven studiepunten dat in aanmerking komt voor financiering, beperkt tot 60 voor de gehele masteropleiding.”.

Art. 16. In hetzelfde decreet wordt een artikel 39quinquies toegevoegd, dat luidt als volgt:

“Art. 39quinquies. §1. Voor de financiering van een onderzoeksmaster ontvangen de hogescholen en universiteiten het volgende bedrag: $x + x \cdot 45/55$ waarbij x gelijk is aan de waarde van een financieringspunt in VOWun2014 in het begrotingsjaar 2016, vermenigvuldigd met het aantal gewogen verworven studiepunten in de onderzoeksmaster. Daarbij is het aantal verworven studiepunten in een onderzoeksmaster die voor het eerst wordt aangeboden in het academiejaar $t-1/t$, gelijk aan:

- 1° in het begrotingsjaar $t+3$: het aantal verworven studiepunten door studenten onder diplomacontract in het academiejaar $t/t+1$ vanaf het 61ste studiepunt dat de studenten in de desbetreffende onderzoeksmaster verworven hebben. Daarbij is het totale aantal verworven studiepunten per onderzoeksmaster beperkt tot een maximum van 600 verworven studiepunten;
- 2° in het begrotingsjaar $t+4$: het gemiddelde aantal verworven studiepunten door studenten onder diplomacontract over de academiejaren $t/t+1$ en $t+1/t+2$ vanaf het 61ste studiepunt dat de studenten in de desbetreffende onderzoeksmaster verworven hebben. Daarbij is het totale aantal verworven studiepunten per onderzoeksmaster beperkt tot een maximum van 600 verworven studiepunten;

- 3° in het begrotingsjaar t+5: het gemiddelde aantal verworven studiepunten door studenten onder diplomacontract over de academiejaren t/t+1 tot en met t+2/t+3 vanaf het 61ste studiepuntenpunt dat de studenten in de desbetreffende onderzoeksmaster verworven hebben. Daarbij is het totale aantal verworven studiepunten per onderzoeksmaster beperkt tot een maximum van 600 verworven studiepunten;
- 4° in het begrotingsjaar t+6: het gemiddelde aantal verworven studiepunten door studenten onder diplomacontract over de academiejaren t/t+1 tot en met t+3/t+4 vanaf het 61ste studiepuntenpunt dat de studenten in de desbetreffende onderzoeksmaster verworven hebben. Daarbij is het totale aantal verworven studiepunten per onderzoeksmaster beperkt tot een maximum van 600 verworven studiepunten;
- 5° vanaf het begrotingsjaar t+7: het gemiddelde aantal verworven studiepunten door studenten onder diplomacontract over de academiejaren t/t+1 tot en met t+4/t+5 vanaf het 61ste studiepuntenpunt dat de studenten in de desbetreffende onderzoeksmaster verworven hebben. Daarbij is het totale aantal verworven studiepunten per onderzoeksmaster beperkt tot een maximum van 600 verworven studiepunten.

De verworven studiepunten worden gewogen met de puntengewichten, vermeld in artikel 23.

Het bedrag van de waarde van een financieringspunt, vermeld in het eerste lid, wordt vanaf het begrotingsjaar 2017 geïndexeerd aan de hand van de indexformule, vermeld in artikel 9, §5.

§2. De Vlaamse Regering heeft vanaf het begrotingsjaar 2018 de machtiging om jaarlijks de bedragen, vastgelegd in artikel 9, §9, kolom VOWun2014ZAP en VOZunZAP, te verminderen met de bedragen nodig voor de financiering van de onderzoeksmaster overeenkomstig paragraaf 1.”.

Art. 17. Dit decreet treedt in werking op 1 juli 2013.

Kathleen DECKX

Kathleen HELSEN

Vera CELIS

Fatma PEHLIVAN

Jan DURNEZ

Kris VAN DIJCK

Peter VAN ROMPUY